

Bulletin 133

December 2017

Vriendenkring van het Streekmuseum Hoeksche Waard

Contributie minimaal €15,00 per persoon per jaar.

De Stichting Vriendenkring is ANBI-geregistreerd.

ING Bank: NL89 INGB 0003 8708 52

Dagelijks bestuur

Voorzitter

Secretaris

Penningmeester

Ledenadministratie

mr. G. Schilperoort

mr. R. van der Waal

tel. 015-2569775

C. Spruit

@: cor.spruit@hccnet.nl

tel. 0186-601385

A. Govers

@: vriendenkring@museumhw.nl

tel. 0186-601535

(dinsdagmorgen)

Redactiecommissie

mr. G. Schilperoort

mr. R. van der Waal

Redactieadres

Hofweg 13

3274 BK Heinenoord

@: rvanderwaal@planet.nl

Lay-out

J. Koster

@: jmwkoster@upcmail.nl

't Hof van Assendelft

Hofweg 13

3274 BK Heinenoord

Boerderij Oost-Leeuwenstein

Dorpsstraat 13

3274 BB Heinenoord

tel. 0186-601535

www.museumhw.nl

@: info@museumhw.nl

Openingstijden

museum

woensdag t/m zondag

13.00 tot 17.00 uur

zaterdag 10.00 tot 17.00 uur

documentatiecentrum

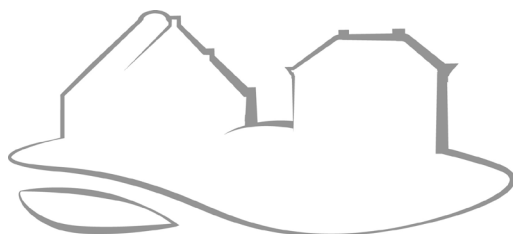
woensdag 9.00 tot 13.00 uur

zaterdag 10.00 tot 17.00 uur

INHOUD

Van de voorzitter	3
Nieuwe vrienden	4
Oproep	5
Hoogtepunten en uitdagingen in 2017 en 2018	7
Historisch allerlei	9
Jan de Rooij-kamer	12
De Vriendendag	15
Aanwinsten	19
Activiteitenagenda	22
Genealogie & Streekhistorie	23
Dialecten Hoeksche Waard	28
De vragenrubriek	32

**STICHTING
VRIENDENKRING**
VAN HET STREEKMUSEUM HOEKSCHÉ WAARD

VAN DE VOORZITTER

Beste vrienden,

Dit is het tweede Bulletin dat u dit jaar van de Vriendenkring ontvangt. Met ingang van dit jaar verschijnt het Bulletin geen drie, maar twee keer per jaar. Dat is de reden dat u de uitnodiging voor de Vriendendag voor het eerst in een brief per post ontving, terwijl u voorheen gewend was om via het Bulletin te worden opgeroepen om deel te nemen aan de Vriendendag.

De vrienden die gehoor hebben gegeven aan de oproep in het vorige Bulletin om een e-mailadres door te geven, kregen via de mail een herinnering. Mocht u uw e-mailadres nog niet hebben doorgegeven dan wordt u hierbij vriendelijk verzocht dat alsnog te doen.

De Vriendendag op 14 oktober was een stralende dag met een grote opkomst zowel voor het middag- als het avondprogramma. De traditionele spek met perenmaaltijd werd voor het eerst in 't Stammineeke gehouden zoals u kunt lezen in het verslag van ArieJan Olree. Jarenlang werden we voor deze maaltijd gastvrij onthaald in de Vijf Schelpen bij Leo Boshuizen en zijn team. Vorig jaar werd de maaltijd al niet meer door Leo bereid omdat hij met zijn werkzaamheden in de Vijf Schelpen was gestopt en in april van dit jaar is Leo op 64-jarige leeftijd overleden.

Onze museumdirecteur Belle van den Berg hervat haar taak op 1 december na elf maanden afwezigheid. Velen hebben het verslag van haar reis om de wereld gevolgd op internet via haar reisblog. Haar plaatsvervanger Richard Baan doet in dit Bulletin verslag van deze periode.

Tot 1 oktober was de expositie "Vak Werk, toen en nu" te zien en vanaf 6 oktober staat de expositie "De Glazen Natuur" van de in 1937 geboren glaskunstenaar Theo Verhoeff uit Mijnsheerenland in de belangstelling. Tot 4 maart 2018 is er gelegenheid om deze tentoonstelling te bezoeken. Zo heeft het museum in korte tijd twee autochtone Hoeksche Waardse kunstenaars in het zonnetje gezet door een expositie aan hen te wijden in het jaar dat zij de 80-jarige leeftijd mochten bereiken: in 2016 Jane Leeuwenburgh en in 2017 Theo Verhoeff.

Gert Schilperoort

NIEUWE VRIENDEN

Tot ons genoegen kunnen we u in dit Bulletin weer de inschrijving van een groot aantal nieuwe vrienden melden. Ook via deze rubriek heten wij hen nogmaals van harte welkom. Wij zijn blij met uw steun voor Museum Hoeksche Waard.

Het totaal aantal vrienden is door afmelding wegens overlijden en andere oorzaken en na na opname van de onderstaande nieuwe vrienden, uitgekomen op 1.444. Dit betekent toch een behoorlijke achteruitgang. Onze Vriendenkring wijkt daarbij niet af van de landelijk tendens. Uit cijfers van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, blijkt namelijk voor de provincie Zuid-Holland dat het totaal aantal vrienden van musea in 2014 17.708 is en in 2015 17.453. In enkele andere provincies is de teruggang nog veel groter. Er blijkt ook uit dat deze aantallen dat onze Vriendenkring flink meetelt in het totaal!

De gemiddelde grootte was in 2015 687 lidmaatschappen per vereniging. Voor het perspectief: de grootste vereniging is die van het Nederlands Openluchtmuseum met ongeveer 13.000 leden.

(De inventarisatie van de Rijksdienst betrof niet alle museale vriendenverenigingen, maar die aangesloten zijn bij de Nederlandse Federatie van Vrienden van Musea.)

De nieuwe vrienden zijn:

H. de Jong	Klaaswaal
T.C. Blinde	Barendrecht
A.R. van Herwijnen	Mijnsheerenland
J. Groenberg	Heinenoord
A. van Dijk en A.C. Berger	Oud-Beijerland
M.J.M. Reijntjes	Goudswaard
L. Molendijk	Leiden
W.C. Makkenze	Klaaswaal
M.B.J. Uittenbogaard-Ros	Oud-Beijerland
N.P. Pegels en M.E. Pegels-Korbijn	Numansdorp
R. Rook	Heinenoord
S. de Bruin	Heinenoord
E.J. Lammens en F.A.M. Lammens-Bertels	Mijnsheerenland
C.H. van de Gevel	Heinenoord
A.F.M. de Bruin	Heinenoord
J. van der Nol-Tieleman	Heinenoord

VRIJWILLIGERSWERK BIJ MUSEUM HOEKSCHÉ WAARD ... IETS VOOR U??

Onze visie op het vrijwilligerswerk

Voor de vrijwilliger is het werk in het museum een zinvolle vrijetijdsbesteding. Vrijwilligers nemen taken op zich die ze leuk vinden, waar ze een uitdaging in zien of krijgen taken te doen waar ze eerder nooit aan zijn toe gekomen. Vrijwilligerswerk kan ook bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling.

Het werken met vrijwilligers is voor het museum een bewuste keuze omdat ze betrokken en enthousiast zijn, een schat aan levenservaring meebrengen, en veelal uit de lokale gemeenschap komen waardoor ze gemakkelijk contact leggen met andere lokale organisaties, instanties of individuele personen.

Natuurlijk werkt het museum ook om financiële redenen graag met vrijwilligers. Dankzij de inzet van maar liefst 160 vrijwilligers bij Museum Hoeksche Waard, kunnen we veel werk verzetten. Zij vormen het fundament van de organisatie. Vrijwilligers worden bij ons museum niet ingezet om betaalde krachten te vervangen; er is maar één betaalde kracht en die vervult de functie van directeur.

De mogelijkheden van vrijwilligerswerk bij ons museum

De meeste vrijwilligers verrichten hun werkzaamheden binnen één of meerdere werkgroepen, die geleid worden door een coördinator. Er zijn leidinggevende, uitvoerende en ondersteunende werkzaamheden op gebied van behoud en beheer van de collectie, publieksgerichte activiteiten zoals educatie, presentatie, rondleidingen, communicatie, promotie, receptie/ museumwinkel en bediening bij evenementen. Daarnaast ook facilitaire, administratieve, financiële, secretariële en niet te vergeten activiteiten op gebied van technisch onderhoud en ICT.

Werven van vrijwilligers

Bekendmaking van de vrijwilligersvacatures vindt plaats via de plaatselijke bladen, onze website en door de Vrijwilligersorganisatie Welzijn Hoeksche Waard. Na een informatief gesprek wordt met de vrijwilliger bekeken of de motivatie, de wensen en de mogelijkheden van de vrijwilliger overeenkomen met de plaatsingsmogelijkheden binnen het museum. Daar waar nodig wordt een inwerkprogramma met de betreffende werkgroepcoördinator afgesproken. Na gebleken interesse om de functie te gaan vervullen, wordt een vrijwilligersovereenkomst opgesteld waarin de gemaakte afspraken, verzekeringen, reiskostenvergoeding, etc. zijn vastgelegd.

Behouden van vrijwilligers

Vrijwilligers kunnen met hun coördinator bespreken of in teamverband gewerkt moet werken of zelfstandig, op welke tijdstippen, voor hoeveel uur per week, doordeweeks of in het weekend.

Men kan individueel een training volgen, maar het is ook mogelijk om met een heel team een bepaalde training te volgen.

Een paar maal per jaar wordt er een vrijwilligersavond georganiseerd, soms met een thema, maar in ieder geval bedoeld om alle vrijwilligers te bedanken voor hun inzet en de mogelijkheid te bieden ook vrijwilligers van andere werkgroepen te spreken.

Iets voor u??

Als Vriend van Museum Hoeksche Waard toont u aan een warme belangstelling te hebben voor het museum. Wellicht heeft u tijd beschikbaar naast uw baan of bent u gestopt met uw actieve loopbaan. Denk dan eens na of vrijwilligerswerk bij Museum Hoeksche Waard iets voor u is. U bent dan gezellig en nuttig bezig, individueel of in een team, op een bijzondere werkplek die van historisch belang is in de Hoeksche Waard. U maakt deel uit van een dynamisch museum waar, naast de basiscollectie, regelmatig nieuwe exposities worden voorbereid en ingericht.

Voor meer informatie of aanmelding kunt u contact opnemen met info@museumhw.nl of telefonisch 0186-601535 (dinsdag t/m vrijdag).

Arie Saarloos, contactpersoon vrijwilligers

HOOGTEPUNTEN EN UITDAGINGEN

IN 2017 EN 2018

Na een periode van ruim negen maanden ben ik nog steeds (meer) enthousiast over het 'stokje' dat ik van Belle tijdelijk heb overgenomen. Geweldig en trots om in Museum Hoeksche Waard te mogen werken. Vele gemotiveerde, plezierige en gedreven vrijwilligers die hebben bijgedragen om aan mijn 'waarnemerschap' invulling te kunnen geven. Ik ben dan ook alle vrijwilligers hier dankbaar voor!

Aan het realiseren van de vele uitdagingen in 2017 heb ik – absoluut met inzet van alle vrijwilligers – met veel energie, plezier en daadkracht invulling gegeven.

Wat zijn dan mijn/onze uitdagingen maar nog meer hoogtepunten in dit jaar? Om er eens een aantal te noemen, maar dan wel in geheel willekeurige volgorde:

- Een erkend Museum en daaraan gekoppeld de aanvraag voor het bezoeken van ons Museum met de Museumkaart. Naar verwachting kan dit vanaf 1 januari 2018.
- De afronding van het project 'De Drie Waarden', een project in nauwe samenwerking met de musea in de Krimpenerwaard en de Alblasserwaard. Een project met vele mogelijkheden en zeker in de toekomst veel toegevoegde waarden voor onze bezoekers en dan niet alleen in de Hoeksche Waard.
- Het SARA-jaar waar de officiële afsluiting zal plaatsvinden op 25 november 2017 door de echtgenote van de burgemeester van de gemeente Binnenmaas door de onthulling van een straatnaambord. Een straatnaam die beide panden van het museum verbindt.
- De aankoop van boerderij Oost-Leeuwenstein.
- De voorbereiding en start van de expositie 'De glazen natuur van Theo Verhoeff. Portret van een poëtisch kunstenaar'.
- De fototentoonstellingen over 'Voorstraatdorpen' (vanaf begin december 2017) en '65 jaar Watersnoodramp' (vanaf eind januari 2018).

En dan nog de voorbereiding van de expositie en alle overige activiteiten ter gelegenheid van ons 50-jarig bestaan. Op 16 maart 2018 zal hiervoor de officiële 'aftrap' worden gegeven.

Tenslotte nog even, en zeker niet onbelangrijk, de bestuurlijke aangelegenheden. Recentelijk hebben we afscheid genomen van de bestuursleden Willy Spaan en Lex Westerman. Voor de open gevallen plaatsen loopt op het moment van schrijven nog een wervingsactie.

Voor Belle dus veel (nieuwe) uitdagingen waarbij ik haar veel succes wens. Zeker kan zij met veel energie de voorbereidingen voor het Jubileumjaar 2018 verder inhoud geven.

Richard Baan, waarnemend directeur Museum Hoeksche Waard

Op 18 maart nam in 't Hof van Assendelft de voorzitter van de Vriendenkring Gert Schilperoort het eerste exemplaar in ontvangst van het boek van Peter Pot, Na 70 jaar stilte ....., over het levensverhaal van diens grootvader Pieter Pot.

HISTORISCH ALLERLEI

Palen langs de Napoleonroute (vervolg)

Naar aanleiding van mijn artikel 'Palen langs de Napoleonroute' (over kilometer- en hectometerpalen langs de wegen tussen aan de ene kant het veer in Goidschalxoord en aan de andere kant de veren in Numansdorp en Strijensas) in Bulletin 132 van April 2017 kreeg ik een viertal aantal reacties, die ik u niet wil onthouden.

De eerste was van de heer C.H. Blaak die mij vertelde dat de paaltjes in zijn hekwerk aan de Sluisendijk onder Heinenoord stonden en bij herbestrating werden verwijderd en op een hoop gegooid. Hij heeft er enkele kunnen redden en gebruikt als onderdeel van zijn hek. Verder wist hij nog een paal te staan in een heg bij huisnummer Blaaksedijk West 14 en wel paal 40.6.

De tweede reactie kwam van Annee Bos, die mij er op wees dat in Numansdorp aan de Burgemeester de Zeeuwstraat, vlak bij de kruising met de Hallinxweg, ook een paaltje staat en wel met nummer 48.4. Dit is de tweede paal die op het traject Goidschalxoord - Numansdorp nog aanwezig is.

De derde reactie kreeg ik van Henk van den Heuvel die mij vroeg of de paal paal die hij in het talud van de Spuidijk bij Nieuw-Beijerland had gezien, ook behoorde tot de genoemde palen. Hij was van basalt en had een nummer. Ik kon hem antwoorden dat dat niet het geval was. Waartoe de paal diende, wist ik niet. Gelukkig kreeg ik de nodige informatie van het waterschap Hollandse Delta. Het blijkt een oude raaipaal te zijn die gebruikt werden bij het bepalen van de diepte van de rivier. In het tijdperk dat er nog geen satellieten waren werden om de 1 of 2 jaar de diepte gemeten van b.v. een rivier. Om de dieptes altijd op de zelfde plaats te kunnen uitvoeren werden om de paar 100 meter palen in het talud gezet, de zogenaamde raaipalen. Het werk gebeurde met een stalen peilvlet waarop 4 roeiers zaten, een stuurman, een man op de dieptelijn, een man op de afstandlijn en een schrijver. De afstand lijn werd vast gemaakt aan de raaipaal en zo werd afhankelijk van de breedte van de rivier de rivier opgevaren en werd er teruggeroeid haaks op de dijk en de dieptes gemeten tot afstand van de raaipaal. De man aan de afstandlijn riep om bijvoorbeeld de 5 meter de afstand en de man van de dieptelijn riep de gemeten diepte. De schrijver noteerde het en linkte het aan het nummer van de raaipaal. Tegenwoordig gebeurt dit werk via de satelliet, gps en een echolood en zijn de palen niet meer nodig.

De vierde reactie kreeg ik van Klaas den Haan die mij berichtte dat ook langs de haven in het talud van de Havenkade van Numansdorp palen staan, mogelijk ook raaipalen.

Met dank aan Annee Bos, de heer C.H. Blaak, Henk van den Heuvel en Klaas den Haan.

Frans van der Straaten

Twee palen aan de Havenkade in Numansdorp gezien vanuit het noorden, foto's: K. den Haan

Hectometerpaaltjes aan de Sluisendijk in Heinenoord, foto: F. v.d. Straaten

Raaipaal aan de Spuidijk bij Nieuw-Beijerland, foto: H. v.d. Heuvel

In Bulletin 122 van september 2013 stond een artikel van Annee Bos over Zweder van Abcoude en Jacob van Gaesbeek, heren van Putten en Strijen. Daarin kwam de tragische gebeurtenis, genoemd in het hieronder weergegeven artikel uit het Algemeen Handelsblad van 7 oktober 1903 dat Annee ons zond, ook voor. Uit dit artikel blijkt daarnaast, dat die gebeurtenis een eeuwenlang gevolg heeft gehad.

Gaesbeecker Gild

“De dorpingen te Soest vieren feest. Maandag, gisteren en heden. Het zijn de dagen van ’t Gaesbeecker Gild, het oude groote Gaesbeecker Gild, waar iedere geboren Soestenaar lid van kan worden, en dan heeft hij nu deze drie dagen vrij eten en drinken, zooveel hij maar lust. Dat dankt hij aan de dankbaarheid van een grooten meneer uit de oudheid, een Heer van Gaesbeek, een edelman, die echter de min edele daad gepleegd had van in drift zijn zoon te dooden. Hij zou daarvoor met den dood zijn gestraft, als de dorpingen hem niet hadden beschermd. Daarvoor begiftigde hij hun gild met landerijen en andere eigendommen uit de opbrengst waarvan jaarlijks feest gevierd en aan hulpbehoevende gildebreeders onderstand verstrekt moest worden. Het ledental is nu zoo groot, dat men om de spoeling niet al te dun te maken, slechts om de vier jaren feest kan vieren.

Dit begint met een kerkgang. Na de mis gaat men naar een herberg, waar de gildebreeders en hun vrouwen koffie krijgen en broodjes met kaas en later een maaltijd, soep, gebraden vleesch, grauwe erwten en zoetemelksche rijst met boter en suiker. Voorts sigaren en bonnetjes voor drank, echter nimmer sterken drank. Ook wordt er nog een processie gehouden van de herberg naar den gildboom, waar ieder een flesch wijn krijgt te leegen.

Behoeftigen kunnen, in plaats van aan den maaltijd deel te nemen, een uitkeering krijgen, dit jaar f 7 per lid. (“N. R. C.”)

De traditie wordt tot op heden in stand gehouden. Eéns in de vier jaren heeft het Groot Gaesbeecker Gilde een ‘teerjaar’, met meestal een gezamenlijke maaltijd en aansluitend een feestavond.

DE JAN DE ROOIJ-KAMER

De pronkkamer van boerderij Oost-Leeuwenstein

Deze pronkkamer in boerderij Oost-Leeuwenstein is op 8 september jl. officieel opengesteld in het bijzijn van de beide dochters van fam. De Rooij. Daarbij waren aanwezig een aantal bestuursleden van het museum en waarnemend directeur Richard Baan. Boven de deur is een bescheiden bordje geplaatst, waardoor de kamer nu officieel de 'Jan de Rooij-kamer' heet. Voor Myra en Karen de Rooij zal deze hernieuwde kennismaking met hun ouderlijk huis een stap terug zijn geweest naar hun jeugd. Jan de Rooij woonde tot zijn overlijden in 2000 met diens vrouw in de boerderijwoning.

De kamer op zich is fraai geworden met nieuwe velours gordijnen voor de ramen en een grote ovale tafel in het midden. Daaromheen een tiental stoelen met nieuwe stijlvolle blauwe bekleding. Op de grond een soort biezen vloerbedekking, die stevig aandoet.

De bijzondere onderdelen van de ruimte zijn de kachel met rechthoekige ommanteling van siergietwerk. Hierop afgebeeld staan een zeemeermin en een zeemeerman, beiden in wapenrusting. Links en rechts van de kachel zijn in de wand twee deurtjes, waarachter een tegelplateau zichtbaar is versierd met vogels en libelles. Origineel en heel fraai.

Tegen de achterwand staat een kloeke eiken kast met deuren en een mooi uitgewerkte bovenlijst. Aan een van de zijkanten staat echter het pronkstuk van de kamer, de vitrinekast met Chinees porselein, geschonken door de familie van Dorssen, uit naam van de familie van Schouwen.

De kast is rijk versierd en heeft twee grote deuren met rechthoekige ruitjes en twee geelkoperen sloten. Daaronder bevindt zich een brede lade met een geelkoperen slot en twee geelkoperen handgrepen. De kast is bekroond met een kuif in de vorm van een blad of een schelp (rocaille).

De voorpoten zijn uitgesneden in de vorm van een klauw van een roofvogel, die steunt op een bol. Daarboven zit een uitgesneden decoratie van een acanthusblad. De twee zijwanden van de kast staan in een hoek van 45 graden naar elkaar toe gedraaid ten opzichte van de achterwand, zodat het bovenaanzicht van de kast de vorm van een trapezium heeft. De lade, onderrand, bovenrand en twee zijwanden hebben een naar voren springende geschulpte vorm. Op de kuif is een plankje aangebracht waarop een vaas of kom kan staan.

In deze kast staan circa 150 objecten van Chinese afkomst uitgestald, met verschillende decoraties. We treffen borden, vaasjes, potjes, schotels en kommetjes aan, maar ook een pot met deksel en meerdere theepotten. Verder beeldjes van dieren, waarvan een aantal op de kast staan. Het porselein werd verzameld door de in 1939 in Oud-Beijerland overleden Hester van Schouwen. Het meeste van het servies is helaas ongemerkt, waardoor de precieze herkomst en de datering niet is te traceren. Slechts op één van de objecten, een wagen op drie wielen, staat een summiere aanduiding: GCS '72 Fig. De beschrijvers van de objecten hebben deze aanduiding echter niet kunnen herleiden om er op die manier een datering of waarde aan toe te kennen. Maar het geheel vormt een mooie inhoud van deze rijk versierde eiken kast.

Verder staat er in de pronkkamer een grammofoonkast en een theemeubel. Het theemeubel bestaat uit een koperen waterketel en brander, hangend boven een dienblad in een gietijzeren standaard.

Aan het plafond hangt een kaarsenkroon van koper met 12 kaarsenhouders in blauw, groen en rose met bol in blauw en groen onderaan.

Alie Groenendijk

De feestelijke openstelling van de Jan de Rooij-kamer. Op de foto Myra en Karen de Rooij, (ex)penningmeester Lex Westerman en waarnemend directeur Richard Baan

Foto's: Alie Groenendijk en Alie 't Hooft)

VRIENDENDAG 2017

Verslag van de Vriendendag op 14 oktober 2017 door ArieJan Olree

Het bestuur van de Vriendenkring heeft de heer A.J. Olree, trouwe bezoeker van de Vriendendagen, gevraagd om, zoals hij dat in voorgaande jaren heeft gedaan, ook dit jaar een verslag te maken van de gehouden Vriendendag, hetgeen hij met enthousiasme op zich nam. Wij danken de heer Olree hartelijk voor diens verslag. Hieronder het verslag.

Het was één van die zeldzaam mooie dagen in oktober die ons gegund zijn en ook nog om met elkaar weer een dagje uit te gaan. Naar ik me heb laten vertellen zijn er dit jaar weer zo'n 70 vrouwen en mannen die gehoor gegeven hebben aan de uitnodiging die ditmaal niet in het "Bulletin" stond, maar ons per brief onder ogen kwam. Duidelijk met alles erop en eraan. Een goed overzicht met het hoe en waarom en wat ons zoal voorgeschoteld gaat worden.

Op dus naar Heinenoord. Wat is het toch een feest als je bij binnenkomst zo warm verwelkomd wordt. Je voelt je niet alleen welkom als vriend maar bijna als een familielid. Uiteindelijk zijn we dat ook, want we hebben allemaal wat met de Hoeksche Waard.

Op naar Oost-Leeuwenstein, waar de zaterdag hiervoor een overzichtstentoonstelling geopend werd van de kunstenaar Theo Verhoeff. Wat een feest om naar de vele glasobjecten te kijken maar ook naar het grafische werk met veel herkenbare straten en kerken van de Waard. Wat een veelheid aan technieken zijn er in zijn werk te ontdekken. De kleuren betoveren je en het zwart-wit van de prenten ontroeren je. Onder het genot van een kopje koffie gewoon namijmeren over wat er al niet te zien is.

Maar ook het zonnetje lokt ons weer naar buiten en het is geen straf nog even te moeten wachten op de bus. Vandaag staat het Vlaardinger Museum op het programma. De afstand is niet zo groot, zegt Jan, onze chauffeur, zo'n 25 km. Het museum aan de Westhavenkade is een juweel van oude panden die verbonden zijn met nieuwe gevels. We krijgen een lezing van Jan van de Voort over wat de haring en haringvangst cultureel voor invloed heeft en had. Ik wist niet dat de vlaggetjesdag uit Vlaardingen kwam, want dat was voor mij Scheveningen. Maar er waren nog wel meer dingen waar ik anders over diende te denken. Het museum ging niet alleen over de haringvloot, maar ook over alles wat daar mee samen hangt.

Voor het museum ligt een haringlogger de "Balder". Een zeillogger die in 1912 gebouwd is en lang dienst heeft gedaan. De oorlogsjaren overleefd, een extra middenstuk ingelast kreeg en dat ook weer heeft afgestaan bij de eerste restauratie. Men liet ons zien hoe de haring aan boord gehaald werd, waar men sliep, waar de machinekamer was en hoe men zijn ontlasting kon wegwerken.

Nog even terug het museum in. Er ligt een schat aan objecten van opgravingen die in de omgeving van Vlaardingen en in de buurt van de Grote Kerk gedaan zijn. Men heeft daar o.a. een begraafplaats gevonden en in het museum zijn vondsten tentoongesteld. Zo is in Vlaardingen een DNA-onderzoek geweest onder mensen wier familie al eeuwen in deze plaats wonen. Sommige hadden een match en hebben Vikingbloed in de aderen. Vlaardingen was een schot in de roos.

Het werd weer tijd voor de terugreis, die veel sneller ging dan de heenreis. Dan op naar 't Stammineeke, de voor mij nieuwe locatie voor het jaarlijkse spek met peren festijn. Stiekem op de kaart gekeken waar we ongeveer moeten zijn. Het is een heel andere kant op dan de voorgaande jaren toen de Vijf Schelpen het doel was.

Heerlijk nog even buiten zitten en genieten van het uitzicht. Een heel stuk in de verte het dorp Mijnsheerenland.

De zaal waar de maaltijd geserveerd wordt is gezellig, maar dat komt ook door de deelnemers! De soep is verrukkelijk en de karnemelk staat al op tafel net als roggebroomd met spek. Dat is in ieder geval al anders. Vol verwachting kijkt iedereen als de aardappelen neergezet worden gevolgd door de jus. Daar zijn dan de schotels met spek waar de peren rondom liggen. De smaak is geweldig goed, hoewel spek en peren afzonderlijk gekookt zijn. Hoe het moet met de aardappelen met karnemelk zullen we nog aan de kok moeten vertellen. Het was een grandioze familiedag. Dank aan de mensen die het hebben georganiseerd, aan het bestuur, aan allen die deze dag tot een bijzondere hebben gemaakt.

Een selectie van foto's van ArieJan Olree en Gert Schilperoort

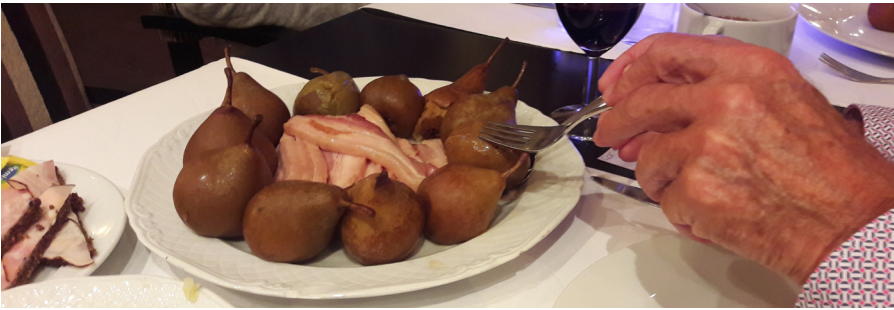

De haring

door
Jan P. van de Voort

Lezing voor Museum De Hoeksche Waard
14 oktober 2017

AANWINSTEN

Aanwinsten die in de jaren 2016 en 2017 (tot november) zijn binnengekomen en administratief verwerkt. Bestuur en directie van de Stichting Museum Hoeksche Waard zegen de schenkers hierbij hartelijk dank.

- van G. Andeweg – Zevenhuizen: verzameling archiefstukken en documentatiemateriaal betreffende de familie Koster te Klaaswaal, in het bijzonder Jaap Koster, leider van verzetsgroep Klaaswaal en exploitant van Zaal Koster. De verzameling omvat:

- dossier met persoonlijke documenten van Jaap Koster.
- dossier met ingekomen stukken bij de 5e Compagnie-Sectie 4 van de Binnenlandse Strijdkrachten en kopieën inzake het verzet in Klaaswaal.
- dossier met artikelen over Wereldoorlog II in de Hoeksche Waard.
- dossier inzake de Tsjech Alfred Fiedler, vriend van Jaap Koster.
- dossier betreffende een uitzending van de VARA over Jaap Koster, 1977.
- serie foto's van een muziekbond o.l.v. Jaap Koster.

- van G. Andeweg – Zevenhuizen: verzameling archiefstukken en documentatiemateriaal betreffende Gerrit Bastiaan Andeweg (geb. 1909), kantoorhouder van de PTT te Zuid-Beijerland.

De verzameling omvat:

- enige officiële documenten betreffende G.B. Andeweg en Trijntje Elisabeth Koster.
- dossier inzake de afdeling van het 'Groene Kruis' te Zuid-Beijerland, waarvan Andeweg secretaris was.
- dossier inzake de stichting van een Dorpshuis te Zuid-Beijerland, door hem opgemaakt als secretaris van de St. Dorpsgemeenschap Zuid-Beijerland.
- dossier inzake het kantoorhouderschap PTT van G.B. Andeweg 1933-1958, met correspondentie van het kantoor Zuid-Beijerland, 1864-1928.

- van W. Andeweg G.J.zn. – Zuid-Beijerland: inschrijvingsregister Ziekenhuisvereniging Zuid-Beijerland.

- van mw. A. Barendregt-van der Wulp – Maasdam: kanten kussenvertrek; linge met broderie.

- van A.C. Bos – Numansdorp: bloedkoralen ketting met slotje (behoort bij klederdracht); doosje zwarte kralen; stelletje gebreide wollen babykleertjes.

- van Bosman Watermanagement – Piershil, via directeur Bart-Jan Brandt: oude originele ijzeren polderwatermolen, functionerend geplaatst bij boerderij Oost-Leeuwenstein.

- van J. Buitendijk – Oud-Beijerland: antieke brievenbus gebruikt voor door de P.T.T. te bezorgen post.

- van mw. A.J.A. Collee-Visser – Hendrik-Ido-Ambacht: verzameling documenten uit de nalatenschap van de gebroeders Visser (Pieter geb. 1905 en Leendert geb. 1911) uit Mijnsheerenland.

- van mw. D. Dorst – Maasdam: 2 krullenmutsen, kapje, pet en speld.

- van C. van Drongelen – Breda: tekening van een locatie in Sint Anthoniepolder door J.C.W. de Graaf.
- van J. Haeck – Puttershoek: hemden, dassen, handschoenen, kousen, sjaals, kootzak en jurk.
- van mw. W.J. Hoogmoed-Breevaart: oefenmateriaal textiel (voor educatie).
- van P. Huisman – Heinenoord: sigarenmakersplank.
- van K. Koster – Ridderkerk: 25 stuks archiefstukken en documentatiemateriaal nagelaten door Jaap Koster (overl. 1975), tijdens Wereldoorlog II leider van de verzetsgroep Klaaswaal; o.a. bedankbrief van Prins Bernhard.
- van H.A. Kwakernaat – Heinenoord: enige documenten, oranje armband en deksel van doos i.v.m. (tentoonstelling) WO II.
- van D. van de Lagemaat – Dordrecht: getuigschrift School met den Bijbel in lijst en 'Bidt en Werkt' in lijst.
- van mw. L.J. de Lange-Preesman – Heinenoord: bordspel 'Rondje Oude Maas'.
- van mw. A. Looij-Kimmel – Sliedrecht: enig textiel, boeken en diverse documentatie.
- van mw. A.A.N.M. Louter- Ketels - Heinenoord: sigarenmakersplank 'Ebrühder Jahn'.
- van mw. Maasdam – Zuidzijde: diverse gereedschappen uit timmerbedrijf en wagenmakerij.
- van P. van Nederpelt – 's-Gravendeel: twee schoenhaken om in houten telefoonpalen te klimmen.
- van mw. A. de Ronde-Schelling – Westmaas: fotoalbum betreffende familie Den Hartigh.
- van mw. Perquin – Barendrecht: pop in klederdracht Hoeksche Waard (voor educatie); boeken over de Hoeksche Waard.
- van M.H. de Romph – Poortugaal: fotokaart met soldaten WO I gericht aan C. van 't Hof Heinenoord.
- van mw. Schipper – Oud-Beijerland: kant voor het maken van keuvels.
- van mw. C. van der Sluijs-van der Meijden – Hekelingen: olieverfproductie van schilderij door W.C.F. Jansen voorstellende de haven van Oud-Beijerland.
- van mw. K. Snippe – Heinenoord: pellerine.
- van mw. Ria Spaan – Zuid-Beijerland: antieke jeneverkruijk.
- van mw. Irma Specken – Heinenoord: enig textiel.
- van mw. K. van Starrenburg-de Rooy – Heinenoord: eiken kabinet, was afkomstig van notariskantoor Van der Straaten te Mijnsheerenland.
- van mw. L.A. Traas-Monster – Oud-Beijerland: 125 voorwerpen, grotendeels gereedschap uit het boerenbedrijf, zoals zicht, pikhaak, bietensteker, varkensbriltang, damesjuk, melkkrukje, haarstel, aardappelmanden; ook antiek servies, merklappen, koetslamp, wafelijzer, krultang enz.; verder enig

textiel o.a. doopjurk met onderjurkje en kootzak.

- mw. E. Veldhuizen – Oud-Beijerland: tekening van de Watersnood te 's-Gravendeel met het café bij de pont.

- mw. M. Vermaas – Zemst (België): foto's van reisjes in 1952 en 1953 van 'de ouden van dagen' van Klaaswaal.

- van mw. W. Vogelaar-Herweijer – Oud-Beijerland: een speelgoed naaimachientje; plateel herdenkingsbordje 10-jaar bevrijding (1955); nachthemd (educatie).

- van J.H. Volkers – Maasdam: apparaatje om oren uit te spuiten.

- van J.J. Wieringa – Heinenoord: 2 Van Nelle theepakjes; 'Groote Historische Schoolatlas', door H. Hetteema, 1923; doopkaart 1928; 2 afsprakenkaarten dokter van Dongen Oud-Bld. 1943, 1949.

- via L. Zwemer – Nieuw-Beijerland: 787 dia's betreffende de Hoeksche Waard gemaakt en geschonken door Jacob Oprel te Nieuw-Beijerland, 1953-2000.

- aangekocht zijn 14 ontwerpschetsen van het monument 'Moeder' (aan de N217 onder Heinenoord) door de beeldhouwer Hubert van Lith.

Alex van der Woel

Beeldend kunstenaar Theo Verhoeff (1937) uit Mijnsheerenland viert zijn 80ste verjaardag met een overzichtstentoonstelling in Museum Hoeksche Waard. Hij heeft in de loop van decennia, waarin hij talrijke kunstwerken vervaardigde die de publieke ruimte, gebouwen en woonhuizen sieren, een welsprekende beeldtaal ontwikkeld. Zijn grootste inspiratiebronnen zijn de Binnenmaas en het landschap in de Hoeksche Waard. Glas is het materiaal waarmee hij het best zijn verhaal kan vertellen.

De expositie 'De glazen natuur' is te zien van 7 oktober 2017 tot 4 maart 2018 in Boerderij Oost-Leeuwenstein in Heinenoord.

(Tekst en foto: www.theoverhoeff.nl)

ACTIVITEITENAGENDA

November 2017- Januari 2018

- t/m
30-11   **Foto expositie Hoeksche Waards Landschap**
Locatie: 't Hof van Assendelft
- t/m
04-03   **Overzichtstentoonstelling 'De Glazen Natuur' van Theo Verhoeff**
Locatie: Oost-Leeuwenstein
- 25-11**   **Open Rondleiding**
Thema: Afsluiting Sara-jaar.
Lezing over 't Hof van Assendelft door Dini Heijden
Tijd: 14.00 uur
Daarna start de rondleiding
Locatie: 't Hof van Assendelft
- 02-12**
t/m
21-01   **Expositie Voorstraatorpen**
Locatie: 't Hof van Assendelft
- 02-12**   **Lezing Voor- en Achternamen door Conny Biesheuvel-van den Eijnden**
Tijd: 14.00-15.30 uur
Locatie: 't Hof van Assendelft
Na de lezing mogelijkheid zelf in de genealogische bestanden van het museum te zoeken met hulp van een vrijwilliger
Aanmelding via museumwebsite of telefonisch noodzakelijk
Deelname € 7,50 – vrienden € 5,00
- 16-12**   **Boerderij (snert) wandeling met gids**
Tijd: 11.00-15.00 uur
Locatie: 't Hof van Assendelft
Aanmelding via museumwebsite noodzakelijk
Deelname € 7,50 – vrienden € 5,00
- 27-01**
t/m
.. 03   **Tentoonstelling watersnoodramp 1953**
65-jarige herdenking watersnood
Locatie: 't Hof van Assendelft

Voor nadere informatie over de activiteiten kunt u de website raadplegen:
www.museumhw.nl

GENEALOGIE & STREEKHISTORIE

Het aantal bestanden, gemaakt na bewerking van de originele bronnen en op de computers van het museum te raadplegen, is uitgebreid met:

- Oud Rechterlijk Archief Puttershoek
Archieftoegang 997 (Regionaal Archief Dordrecht, RAD), inventarisnr. 53
Schepenakte van verkaveling van een perceel land gelegen in de polder Oud-Bonaventura, 23-1-1599

- Oud Rechterlijk Archief Greup
Archieftoegang 1106 (RAD), inventarisnr. 11
Inventaris van het archief van de civiele rechtbank 1811

- Oud Rechterlijk Archief Zuid-Beijerland
Archieftoegang 681 (RAD), inventarisnr. 4
Registers houdende aantekening van de transport- en hypotheekakten, alsmede van schuldbrieven, 14-3-1695 t/m 11-9-1733

- Oud Rechterlijk Archief Piershil
Archieftoegang 677 (RAD), inventarisnr. 18
Vonnisboek van preferentie en concurrentie van insolvente boedels in de ambachtsheerlijkheid van Piershil, 9-5-1748 t/m 9-5-1807

- Oud Rechterlijk Archief Piershil
Archieftoegang 677 (RAD), inventarisnr. 19
Register houdende aantekening van de boedelhuizen
25-7-1681 tot en met 27-12-1685

- Oud Rechterlijk Archief Zuid-Beijerland
Archieftoegang 681 (RAD), inventarisnr. 5
Registers houdende aantekening van de transport- en hypotheekakten, alsmede van schuldbrieven, 30-5-1734 t/m 22-10-1756

- Oud Rechterlijk Archief Oud-Beijerland
Archieftoegang Nationaal Archief 3.03.08.133, inventarisnr. 30
Scabinale akten, 24-6-1618 t/m 17-9-1634

Nieuwe streekhistorische informatie die op de computers van het museum is te raadplegen:

- De atlassen van de Hoeksche Waard en Goeree-Overflakkee van J.H. Kips uit 1835, artikel uit 'Caert Thresoor', 1986, nr. 2
- Cultuurhistorische Kaart Korendijk, objecten en elementen Hoeksche Waard. Rapport over cultuurhistorische objecten in de Hoeksche Waard in opdracht van Waterschap Hollandse Delta (2008)
- RTM-archeologie met rugzak en wandelschoenen, serie artikelen uit 'De tramkoerier' door Huib Dekker en Arie Slingerland in 2014 en 2015
- Gebiedsvisie Swaneblake (Piershil), 2012
- Onderhoud predikanten in de Hoeksche Waard. Staat van ontvangsten en uitgaven van Cornelis van Coolwijk, ontvanger-generaal van de inkomsten der geestelijke goederen, 1590
- Onderwijs aan de hand van mededelingen uit de Handelingen van de Classis Dordrecht: De toestand van het onderwijs in de eerste jaren van de Hervorming, 1889
- Pokkenepidemieën en pokkenbestrijding in Nederland in de 18e en 19e eeuw door Willibrord Rutten, 1997
- Regionale Structuurvisie Hoeksche Waard: deel 1 balans en ambitie, 2007
- Regioprofielen Cultuurhistorie Zuid-Holland (ontwerp). Richtlijnen voor topgebieden cultureel erfgoed, archeologie en molens in Zuid-Holland
- Structuurvisie Hoeksche Waard. Ruimtelijk Plan, 2009
- De suikerfabriek Puttershoek in oorlogstijd. De geschiedenis van onze suikerfabriek tijdens de oorlog 1939-1946 door Joop Kortekaas, Leo Cornelisse, Theo de Krom, 2015.
- Rose. Een familie in oorlogstijd. Documentairefilm naar aanleiding van het gelijknamige boek door Rosita Steenbeek; productie en regie Joop de Jong, 2017.

In de categorie streekgenealogieën (SG-nummers) zijn nu ook te raadplegen:

- SG 371** Valckenborgh. Aanvulling
- SG 416** Barendregt. Aanvulling
- SG 417** Visser. Aanvulling
- SG 633** Kleinendorst. Aanvulling
- SG 1464** Het geslacht Smitshoek in de Hoeksche Waard met de oorsprong op het eiland IJsselmonde door Willeke Molema-Smitshoek en Piet Molema uitgegeven in eigen beheer (2017).
Dit mooie familieboek, dat ruim 380 pagina's omvat, behandelt onder andere de genealogie van de Smitshoeken.

De genealogie begint met Arie Hendriksz Smitshoek, geboren circa 1637 en Adriaantje Bastiaansdr Weeda, gedoopt Cillaarshoek 11-10-1671. Dit is de oudst bewezen generatie. Aandacht wordt besteed aan zijn mogelijk voorgelacht, dat echter nog niet definitief bewezen kan worden.

Het boek is een verre van droge opsomming van data. Het is een zeer uitvoerig familieboek met aandacht voor de plaatsen waar de Smitshoeken gewoond hebben en aandacht voor de rol die verbouw van vlas gespeeld heeft in de familie. Ook belangrijke gebeurtenissen in de geschiedenis van de Hoeksche Waard, zoals de Watersnoodramp van 1-2-1953 en de aanleg van de Barendrechtse brug ontbreken niet. Het hele boek is rijkelijk voorzien van familiefoto's.

In de bijlage wordt nog een groep Smitshoek (16e eeuw) behandeld, bestaande uit 3 generaties, die wel in Smitshoek woont, maar vrijwel zeker geen relatie heeft met de familie Smitshoek uit dit boek.

Het boek wordt afgesloten met een uitvoerige personenindex.

In de categorie Streekhistorie zijn nieuw:

- S 804** Een schrift met daarin de tekst van een zangstuk en declamatieteksten met o.a. een korte beschrijving van de versieringen in Mijnsheerenland ter gelegenheid van de viering van de verloving van prinses Juliana en prins Bernhard op 8 sept. 1936.
- S 1459** Herinneringen aan 'De Nest', De 's-Gravendeelse wijk 'De Nest' in vroeger tijden door Arie Pieters, 2017
- S 1804** Beelden van Breitenau, dwangarbeid in Duitsland / Onthulling monument in Overloon op 29 mei 1996
- S 1805** Herenboerderij in Mookhoek: Bouwhistorisch onderzoek, Mookhoek 121, 2016
- S 1806** Heidenen, Papen, Libertijnen en Fijnen: Drie eeuwen van der Spek door J.C. Okkema; G.N.M. Vis; F.A. van Lieburg; B.J. Spruyt, 1994
- S 1807** Het verhaal van de historie van de Hoeksche Waard, in het raam van de globale ontstaansgeschiedenis van de lage landen in het westen van Europa, lezing door mr. H. van Riel, 1973.
- S 1808** Uithoek Strijensas, artikel over m.n. Johan Willem Friso door Arjan Nobel, 2017
- S 1809** Klaaswaal Jubileert. Vijftien gedichten over Klaaswaal van B. van Gent, gepubliceerd in het Nieuwsblad voor de Hoeksche Waard en IJselmonde in de periode mei-aug. 1939

- S 1810** Sara, Vrouwe van Heinenoord, Een waargebeurd verhaal. Een boekje over het leven van de ambachtsvrouw in de Hoeksche Waard en in Den Haag, 2017
- S 1811** Presentielijsten Federatie van Oranjeverenigingen in de Hoeksche Waard 1938-1984
- S 1812** Mozart in de Hoeksche Waard, concert op zaterdag 25 maart 2017 in de NH Kerk in Heinenoord ter gelegenheid van de 300ste geboortedag van Sara Louisa du Faget van Assendelft en het 250-jarig bestaan van 't Hof van Assendelft; gedicht voorgedragen door Ingrid van den Oord, dichter van de Hoeksche Waard, en jubileum van Annee Bos op 9 december 2016, CD
- S 1813** Heinenoord in heden en verleden: kalender 2016
- S 1814** Een dominee voor het vuurpeloton. Uit het leven van Ds. J. Kars (1933-1942) door B. Hooghwerff, 2015
- S 1815** Mijnsheerenland 1960-1965, diverse filmopnamen uit deze periode van A. Vriens, bewerkt door A.W. Vos , 2009, DVD
- S 1816** Herdenking 75 jaar "De vijf van Greup" op 19 september 2016, DVD
- S 1817** Boerderijen in Zuid-Holland, aquarellen van J. Verheul Dzn. door P. Ratsma e.a., 1989
- S 1818** 40 jaar Historische Vereniging Barendrecht; Transcripties 1591-1889, 2016, CD
- S 1819** Openingsmagazine Nieuwe Kerk, Gereformeerde Gemeente Nieuw-Beijerland, 2017
- S 1820** Toespraak ds. G.Th. Smit bij de rouwdienst in de kerk te Numansdorp na het overlijden van ds. J.A. ten Bokkel Huinink op 25 januari 1935
- S 1821** Correspondentie door Ds. J.D. de Lind van Wijngaarden, 1919
- S 1822** De Ramp, een reconstructie door Kees Slager, 1992
- S 1823** De Peefabriek van Beijerland, jaartal, 2017, DVD
- S 1824** De Kamer van Koophandel en Fabrieken te Dordrecht 1795-1997 door Mr. D.W. Beels, 1997
- S 1825** Album van J.W. van Driel met o.a. foto's van Puttershoekse Fanfare, Harmonie Puttershoek, Senioren-Orkest Hoeksche Waard en zangverenigingen
- S 1826a** Map met diverse gegevens over pastoors en predikanten van Goudswaard, verzameld door Piet Bos
- S 1826b** Map met aanvullende gegevens over predikanten van Goudswaard, verzameld door Piet Bos
- S 1827a** Juliana, moeder van ons volk? 29-8-1978, DVD
- S 1827b** Juliana, moeder van ons volk?
Interview van de Evangelische Omroep met enkele inwoners van Numansdorp naar aanleiding van de Watersnoodramp van 1953

- S 1828** Verdrongen door de rivier. Het verdwenen Bevershoek door Arie Pieters, 2017
- S 1829** De Zuid-Hollandse eilanden en de oevers van de Maas, 1998
- S 1830** Goudswaard in vroeger tijden, deel 2 door Chris den Boer en Bas Schelling, 2004
- S 1831** Plakboek 550 jaar Goudswaard in 1989 door Jannie Quist-Stok
- S 1832** Verslagen Coöperatieve Suikerfabriek & Raffinaderij G.A. "Puttershoek" te Puttershoek 1955-1957 (jaarverslagen); 1967-1972 (maandverslagen), Maandblad Suiker Unie 1973 en 1984 (deels)
- S 1833** Jubileumuitgave 100 jaar Christelijk Onderwijs in 's-Gravendeel met liturgie jubileumdienst 23-5-1987
- S 1834** Na 70 jaar stilte ..., herinneringen aan Pieter Jacobus Pot door Peter Pot, 2016
- S 1835** Kijk op Nederland, Zuid-Holland, 1981

Peter van Hulst

Beeldend kunstenaar Theo Verhoeff. (Foto: www.museumhw.nl)

DIALECTEN HOEKSCHE WAARD

In memoriam Hugo Zevenbergen

Op 11 maart jl. overleed onze oud-medewerker Hugo Zevenbergen. Hij trad toe tot onze werkgroep op 28 oktober 1994 en bleef ons trouw tot 29 oktober 2014.

Hoewel Hugo geboren en getogen was in Zuidland had hij, na een conflict met een soortgelijke vereniging op Voorne-Putten, het bij onze werkgroep bijzonder naar zijn zin. Gezegend met een goed geheugen, veel kennis - in het bijzonder - van de landbouw en een gezonde dosis humor was hij een zeer gewaardeerd lid van onze werkgroep. Toen hij in 2014 aangaf te stoppen met zijn bijdrage in de werkgroep respecteerden wij dat uiteraard, maar we vonden het wel erg jammer. Gelukkig bleef het contact ook na zijn vertrek behouden, want ons lid Arie Biemans heeft nog vaak contact met hem gehad en hem ook nog bezocht.

Arie heeft de werkgroep tijdens de uitvaart vertegenwoordigd, waarvoor wij hem hartelijk dankzeggen.

Een bescheiden en mooi mens is niet meer.

Werkgroep Dialecten in de Hoeksche Waard

Hugo

door Arie Biemans

Hij kwam van Zuidland (wasse daer zelf 'Sland' noeme), nie sôô ver van Hekelinghe waer-ie mette pont 't Spui over ken steke. Hugo maakte dien oversteek om lid te worde van de dialectgroep van 't Streekmuzeum opte Noord. Voorne-Putte hà netuurlijk ok wel zôôiets bij de Historische Verêêneging, maor daer kon-die 't nie sôô goed dêêle mette voorzitter. Mette Hoekschewaerders kon-die beter overweg en daerom kwam-die tientalle jaere iedere maond trouw hier langs om zijn bijdraege te levere an alles watte dialectgroep dee. Hij hà van veul dinge verstand, maor vooral van 't boerebedrijf omdat-ie altijd opte stee vañ z'n vaoder gewerrekt had. Buite dat hattie altijd z'n ôôge goed de kost gegeve, veul geleze en uit z'n brêêje belangstelling 'n hōôp kennis en wijshaaid opgedaen. Omdat-ie z'n aage nied opte voorgrond plaeste en allêên op gepaste momente uit z'n ijzere geheuge waardevolle dinge op taefel lee, was-tie een gewaardeerd lid van ôôñze groep.

En nou is Hugo Zevenbergen d'r nie meer. Hij was 'n jaer ouwer dan ik en 't klikte zôô goed tusse ôôns damme ovventoe ok wel bijmekeer overhuis kwamme. Hij weunde in 't huis waerin z'n ouwelui d'r leste levesjaere deurgebrocht hadde, middenin de polder en ducht bij de stee waerop ze vroeger geboerd hadde. Daer maakte Hugo in de lôôp van de tijd 'n kompleet aage parredijs van. Zonder dat-ie nou hêêlemael 'n kluizenaer wier liet-ie daer zôôveul groeie en bloeie (en dee-die zôô waainig an snoeie) dajje van de weg of amper kon zien waer z'n huis sting.

As 't groeizaom weer wasmos-tie ovventoe 'n nieuw paedjie hakke om bij z'n deur te kenne komme. Amme bij zum op bezoek ginge maakte me vantevore 'n ofspraek, zôôdat-ie ôôns opte weg op kon pikke om de pad naer z'n deur te kenne wijze.

In d'n huis waster amper plak om te zitte, want Hugo was 'n grôôte verzaamelaer van alles wat-ie mooi vong: boeke over de mêêst uitêênlôôpende onderwerpe, mooie ouwe meubele, huisraed en van alles van glas of metaol watter goed uitzag.

Eên voorbeeld mod-ik effe noeme: bovenop 'n mooie kast stonge verschaolie maete kopere grenaothulze op 'n rij. Hij hà nessôôlang gezocht op rommelmarte, gepast en gemeete, dat die hulze saome ruim een octaof van tôône vurremde. 't Klapstik van de rondlaaiding deur al z'n schatkaomers was dan, dat Hugo een wandelstokkie greep en opte grenaothulze een moppie speulde!

Toen m'n vrouw en ik naomes ôôñze dialectgroep ofschaaid van Hugoos ginge neme, was-tie keurig geklêêd en gekapt en daermee dee-die z'n bijnaom die soms voor 'm uichesprooke wier volle eer an: 't was mess'n ringbaertie percies 't sympetieke gezicht van Paulus de Boskabouter!

Vol weemoed maor ok voldae hemme z'n uitvaert hêêlemael bijgeweund, van de kerredieñst (medd'n houte kont van 't zitte opte harde banke) tottemet 't zakke van de kist opte begraefplaes. En toen weer in de brommobiel mette pont trug naer huis.

Hij ruste in vrede.

Appelties visse

door Nel Andeweg- van Brakel
dialectvertaling: Arie Biemans

Op appelties visse opt 'n Histert. Dat beurde alweer hêël wat jaere geleje. D' r stinge vroeger eerst nog maor zes weunhuize an de Tuinpad. Nou hiet die Tuinweg en 't is wel 'n mooie weg geworre mè fraoie huize. Vroeger waster een bôôgerd op die plak, waer appel- en peregôôme stinge. D' n aaigenaer vaalde toen de appels in vaailingkiste, die over de Tuinpad naer de Durpsstraet vervoerd wiere op een kar of geweun achter opte fiets. Nied alle appels kwamme in die kist terecht, want de schooljeugd wis percies wanneer ofdasse rijp waere.

D' r lag altijd wel 'n bôôtjie van 'n visser in de haove. Die viste in 't zôôgenaomde Domineesvlietjie, een speciaole plak waer allêên d' n dominee moch visse. Maor 'n dominee is een V.D.M., Visser Der Mensen, en dat doet-ie op zondag, in togao vanof de preekstoel in de kerrek. En dan zat de visser ok onder de kerrekgangers.

't Was weer ploktijd om de appelties naer de vaailing te doen en 't was een hêël kerrewaai om ze dan over de Tuinpad naer de Durpsstraet te rijje. Toen zag de fruitteler toevallig de visser die net een fuik wou gaon lichte en hij vroeg:

'Mag ik je bôôt gebruike om de appelkiste gunter heen te brenge?'

Nou was de visser nie zôô happig om daervoor z' n bôôtjie of te staon, maor hij moch die man wel en voor 'n zakkie appels deed 'n meÿs veul.

De bôôt wier naer d' n bôôgerd gevaere en de kiste med appels wiere iñgelaoje. Maor d' n baos bleef maor laoje en kiste vol med appele bin nou êêmel zwaerder as visnette. Daer waste bôôt ommers nied op gebouwd. Toen-die dus zelf ok nog in de bôôt stapte en naer de roeispaone greep, kwam de bôôt wel erreg diep te legge en 't schuitjie hong hêêlemael scheef. Veul appelties koze 't ruime sop en al gauw was 't waoter bezaaid mè mooie Bellefleure.

Goeje raed was dier. Hij mos trug naer de kant om toch wat van de vracht of te doen. Hij stortte wat kiste leeg opte kant en zette die weer trug in de bôôt. En toen ging-die nie visse op paeling, maor mette rijf haolden-ie de drijvende appels an boord en dee ze in de lege kiste.

Med ´n klaaindere vracht as eerst kwamme de kiste zôô toch nog an land opte Durpsstraet, maor daer moste ze nog wel ofgedrôôgd worde omdatte vaailing ze nie nat wou hebbe. D´n aaignaer van de bôôt kreeg z´n beloofde appels (wel de klaainste en ze waere nog nat ok). Maor gelukkig voor de visser zat ´r nog wel flink wat paeling in de fuik!

Bestuur Werkgroep Dialecten:

Voorzitter: J. t Hooft, Schoolweg 29, 3281 AP Numansdorp,

tel.: 0186-651412, e-mail: hoonum@upcmail.nl

Secretaris en contactpersoon: Chr. den Boer, Lindenlaan 28, 3286 XJ,

Klaaswaal, tel.: 0186-572892, e-mail: chboe@hetnet.nl

Penningmeester: mw. M. van der Stouw, Westdijk 71, 3271 LL,

Mijnsheerenland, tel.: 0186-603076, email: mvdstouw@hetnet.nl

Kunstenwerken van Theo Verhoeff in Boerderij Oost-Leeuwenstein. Foto: ArieJan Olree

DE VRAGENRUBRIEK

Iedere vriend(in) van Museum Hoeksche Waard kan één of meerdere genealogische vragen betreffende de Hoeksche Waard insturen.

Antwoorden

664.

De heer H.C. Scheffer is 30-10-1988 te Oud-Beijerland overleden.

Hij was geen directeur van de HBS te Oud-Beijerland, maar laatst hoofd van de Christelijke Bijschool te Oud-Beijerland.

In de Krantenbank Zeeland is in het Eilanden-Nieuws meer informatie te vinden over de heer Scheffer.

<http://www.eilandennieuws.nl/archief/krantenbank>

Ook in het archief van de Historische Vereniging Oud-Beijerland is een dossier over Herman Coenraad Scheffer te vinden.

665.

Het museum heeft een reproductie van deze prent van F. te Boekhout in haar bezit.

Nieuwe vragen

666.

Arij van der Stel, geb. Mijnsheerenland 17-3-1842, tr. Puttershoek 8-11-1864

Geertrui van Setten, overl. Westmaas 11-3-1914.

- Gevraagd:
1. beschikt iemand over een foto van Arij van der Stel?
  2. kan iemand meer vertellen over deze persoon?

Antwoorden en vragen aan:

P.W. van Hulst

Zevenbergsedijkje 87

3079 DP Rotterdam

e-mail genealogie@museumhw.nl

Peter van Hulst